

Leuke waarnemingen 2018

BvP = Pieter van Breugel
CL = Lucien Calle
DE = Eva Drukker
FT = Tjomme Fernhout
GK = Kees Goudsmits
KP = Pim Kuijken
MP = Peter Megens
NH = Hans Nieuwenhuijsen
RdJ = Jeroen de Rond
Sij = Jon Silber
SJ = Jan Smit
SJT = John Smit
SvdE = Erik van der Spek
WdA = Albert de Wilde

Chrysididae

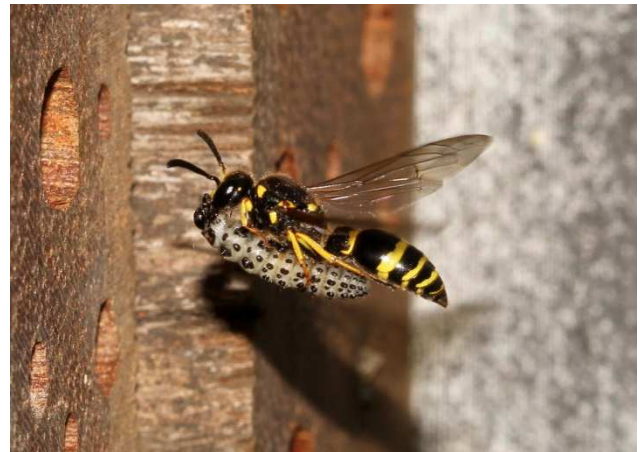
Chrysis mediata [KP]
Een vrouw op 20 juni in de Curfsgroeve (Ac. 181-320). De gastheer *Odynerus spinipes* vloog er veel.
Chrysis terminata [KP]
Twee exemplaren op 25 juni in Almen (Ac. 218-463).

Pompilidae

Agenioideus sericeus [DE]
Een vrouw van de kleine muurspinnendoder op 30 augustus bij een groendak onderzoek in de Kattenburgerstraat te Amsterdam. Het is een intensief dak dat er sinds een paar jaar ligt, op 6 meter hoogte.
Anoplius alpinobalticus [GK]
Op 6 juli een man en een vrouw op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).
Aporus unicolor [GK]
Op 3 augustus een vrouw gevangen op voormalig Vliegbasis Soesterberg (Ac. 147-460).
Cryptocheilus notatus [GK]
Op 6 juni een man op het Breeveen bij Leersum (Ac. 157-449). Op 29 juni een vrouw op De Hoge Ginkel bij Amerongen (Ac. 159-448).
Dipogon variegatus [GK]
Op 30 mei een man op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).
Episyron albonotatum [GK, SJ]
Op 6 juli een vrouw op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319). Een vrouwtje op 23 juli in de berm van de N335 in het Bergherbos bij Zeddam (Ac. 213,4-235,4).
Homonotus sanguinolentus [GK]
Op 20 juni een man op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).

Vespidae – plooi vleugelwespen

Euodynerus dantici [GK, WdA]
Op 2 juli een vrouwtje onder aan de Grebbeberg bij Rhenen (Ac. 168-440). Op 6 juli 3 vrouwen, waarvan één verzameld op De Kaloot (Ac. 38,7-383,5).
Euodynerus quadrifasciatus [GK]
Op 20 juni een vrouw op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).
Stenodynerus xanthomelas [MP]
Op 11 juli een man in de Maasduinen, Eendenmeer (Ac. 202-402).
Symmorphus crassicornis [BvP]
Een vrouw op 14 mei in de Insectentuin Geerbos, Veghel (Ac.165,9-404,5), met larve van het 20-stippelig wilgenhaantje *Chrysomela vigintipunctata* (Fig. 1).

Figuur 1. *Symmorphus crassicornis* met larve van 20-stippelig lieveheersbeestje. Foto Pieter van Breugel.

Symmorphus fuscipes [CL]
Op 6 juni een man in Graauw, Van Alsteinpolder zuid (Ac. 67,147-371,065).
Vespa velutina [S], [CL]
Op 25 augustus twee werksters in Schoondijke (Ac. 27,588-375,062) en op 28 augustus ook twee. Een werkster op 3 september bij een bijenkast in Schoondijke (Ze) (Ac. 27,8-375,1) en een werkster jagend bij Japanse duizendknoop (Ac. 27,3-375,9), op 5 september 2 vrouwen in Schoondijke (Ac. 27,315-375,964), op 11 september drie werksters bij een bijenkast op volkstuincomplex in Spijkenisse (Ac. 81,0-430,8), op 19 september een werkster op het volkstuincomplex knagend aan een zonnebloemstengel.
Vespula rufa [S]
Een man en een werkster in de Millingerwaard (196-431) op 16 augustus, een koningin waargenomen in

onze tuin in Duiven (Ac. 197,8-440,6) op 6 oktober op bloeiende klimop.

Psenidae – slanke cicadenjagers

Psenulus pallipes [NH]

Op 2 september een man in de Vlindertuin Oosterhout te Alkmaar (Ac. 112.1-515.3).

Pemphredonidae - bladluisjagers

Passaleucus corniger [Si]

Een aantal mannetjes in mei/juni een aantal vrouwtjes in juni/juli, Amsterdam, volkstuin Amstelglorie (Ac. 123.7-484.8).

Passaleucus eremita [Si]

In mei een aantal mannetjes en op 21 mei een vrouwtje in Amsterdam, volkstuin Amstelglorie (Ac. 123.7-484.8).

Spilomena beata [Si]

Op 25 mei en op 14 juli mannen en op 14 juli een vrouw in Amsterdam, Volkstuin Amstelglorie (Ac. 123.7-484.8).

Crabronidae – graafwespen

Oxybelus mandibularis [S]

Een vrouw op de Tongerense hei bij Epe (Ac. 190-481), op 21 augustus.

Oxybelus quattuordecimnotatus [CL]

Een man op 29 juni in Borssele, Slufter Kaloot (Ac. 38,771-383,479).

Oxybelus trispinosus [GK]

Op 6 juli een vrouw op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).

Rhopalum coarctatum [NH]

Op 2 september een vrouw en een man in de Vlindertuin Oosterhout, Alkmaar (Ac. 112.1-515.3).

Tachysphex helveticus [MP]

Een vrouw op 20 april in de Maasduinen, Eendenmeer (Ac. 202-402).

Trypoxylon clavicerum [Si]

Op 4 juni een man in Amsterdam, Volkstuin Amstelglorie (Ac. 123.7-484.8).

Sphecidae – langsteelgraafwespen

Isodontia mexicana [CL]

Op 10 oktober een vrouw foeragerend in Vogelwaard (Ac. 55,935-371,726).

Sceliphron caementarium [Rd]

Op 17 augustus een vrouw in Lelystad (Ac. 157-502). Het is een Noord-Amerikaanse soort die zich eerst in het zuiden van Europa heeft gevestigd, maar nu naar het noorden oprukt. Het was een puntgaaf exemplaar, en zal hier dus niet op eigen kracht naartoe zijn gevlogen. Waarschijnlijk is ze als pop met een scheepslading of caravan uit zuidelijker streken meegereisd. De soort metselt nestjes tegen harde oppervlakken, vaak in hoeken of nissen, en

nesten kunnen dus tijdens een vakantie ongemerkt onder een caravan zijn aangebracht.

Sphex funerarius [GK, WdA, SJT]

Op 6 juli twee mannen op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319). Op 6 juli op De Kaloot (Ac. 38,7-383,5) meer dan 10 exemplaren gezien, één man verzameld (Fig. 2). Op 8 augustus 30 exemplaren in Domburg, Westhove (Ac. 25,656-399,468). Op 11 augustus een vrouw bij Stellendam, Scheelhoek (Ac. 64,0-425,5).

Figuur 2. *Sphex funerarius* vrouw. Foto Albert de Wilde.

Ampulicidae – kakkerlakjagers

Dolichurus corniculus [GK]

Op 25 juni een mannetje op landgoed Borna bij Driebergen (Ac. 148-453).

Anthophila - bijen

Megachilidae – buikschuierbijen

Anthidium oblongatum [KP, GK]

Op 20 juni een vrouw in de Curfsgroeve (Ac. 181-320) en twee mannen op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).

Anthidium punctatum [GK]

Op 2 juli een vrouw onder aan de Grebbeberg bij Rhenen (Ac. 168-440). Eerste waarneming in Utrecht.

Chelostoma rapunculi [Si]

In juni en juli mannen en vrouwen in Amsterdam, Volkstuin Amstelglorie (Ac. 123.7-484.8).

Coelioxys afra [WdA, MP]

Een vrouw op 13 september: Strand Hoofdplaat (Ac. 35,0-377,5). Een vrouw en een man in de Maasduinen, Eendenmeer (Ac. 202-402) respectievelijk op 29 juni en 13 juli.

Coelioxys aurolimbata [SJ, KP]

Een vrouw op 28 juni op een dijkje in de Millingerwaard (Ac. 197,4-430,8) en een vrouw op 9 juli in Berg (Li.) (Ac. 181-319).

Coelioxys conoidea [KP, MP]

In Langeveld Noordwijkerhout (Ac. 93-478) op 3, 11 en 13 juli respectievelijk 1, 2 en 3 mannen. Op 13 juli

een man in de Maasduinen, Eendenmeer (Ac. 202-402) (zie ook HymenoVaria 17, pag. 53).

Coelioxys rufescens [GK]

Op 30 mei een man op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).

Heriades truncorum [Si], SvdE]

Massaal in mei, juni en juli in Amsterdam, Volkstuin Amstelglorie (Ac. 123.7-484.8). Een man en een vrouw op 7 augustus in Den Burg (Ac. 115,5-563,3), nieuw voor Texel.

Hoplitis adunca [BvP]

Vanaf 16 mei een vrouw meer dan een week waargenomen op slangenkruid in de tuin in Veghel (Ac. 166,2-404,1) (Fig 3).

Figuur 3. *Hoplitis adunca* vrouw op slangenkruid. Foto Pieter van Breugel.

Megachile alpicola [WdA]

Op 13 augustus een vrouw en een man: Braakman-Noord (Ac. 39,30-371,86).

Megachile circumcincta [KP]

In totaal vier vrouwen, op 15 juni en op 3, 11 en 15 juli in het Langeveld Noordwijkerhout (Ac. 93-478). En op 10 juli een vrouw in de AWD (Ac. 99-486).

Megachile ligniseca [GK]

Op 19 juli een vrouw onder aan de Grebbeberg bij Rhenen (Ac. 168-440).

Megachile maritima [KP, MP]

Op 11 en 13 juli een vrouw in het Langeveld, Noordwijkerhout (Ac. 93-478) en op 15 juni twee mannen. De populatie heeft zich in 2017 en 2018 hersteld. Een man op 29 juni in de Maasduinen, Eendenmeer (Ac. 202-402) (zie ook HymenoVaria 17, pag. 53).

Megachile pilidens [KP]

Een vrouw op 20 juni in de Curfsgroeve (Ac. 181-319) en een vrouw op 15 augustus op de St. Pietersberg (Ac. 175-315).

Megachile rotundata [GK]

Op 30 mei en 17 juli in totaal 6 vrouwen op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).

Osmia cornuta [Si]

Een vrouw in het voorjaar in Amsterdam, Volkstuin Amstelglorie (Ac. 123.7-484.8).

Osmia leiana [S]

Een vrouw op 28 juni in de Millingerwaard (Ac. 196-431).

Osmia niveata [GK]

Op 28 mei een vrouw onder aan de Grebbeberg bij Rhenen (Ac. 168-440).

Osmia spinulosa [SvdE]

Een vrouw op 7 juli op Texel, Westerdunen (Ac. 110,1-561,6), gevangen in een kleurval. Deze soort is nieuw voor de Waddeneilanden.

Stelis breviscula [Si]

Een vrouw op 3 juni in Amsterdam, Volkstuin Amstelglorie (Ac. 123.7-484.8). Broedparasiet van zowel *Chelostoma rapunculi* als van *Heriades truncorum*.

Apidae - langtongbijen

Anthophora furcata [NH]

Een man en een vrouw op valse salie (*Teucrium scorodonia*) op 29 juni in het Bos van Clinge (Ac. 63-364).

Anthophora quadrimaculata [KP]

Op 8 juli een man in de tuin in Zandvoort (Ac. 96-487).

Bombus rupestris [GK]

Op 2 juli en 19 juli een man onder aan de Grebbeberg bij Rhenen (Ac. 168-440) en (Ac. 169-440). Op 12 juli een man op de Remmerdense hei bij Elst (Utrecht) (Ac. 164-444).

Nomada armata [S]

Een vrouw waargenomen Tolkamer, Tuindorp, dijk (Ac. 203-430) op 20 juni, lijkt erop dat de soort zich hier gevestigd.

Nomada baccata [S]

Twee vrouwen op een bekende plek: Epe, Tongerense hei, zandplek (Ac. 190-482) op 21 augustus, op dezelfde dag op een andere plek in deze hei (Ac. 190-481) een vrouw. (zie ook HymenoVaria 17 pag. 44).

Nomada femoralis [GK]

Op 5 juni drie vrouws op de Remmerdense hei bij Elst (Utrecht) (Ac. 164-444).

Nomada roberjeotiana [FT]

Een man op 30 juni in het Broekhuizerbroek bij Broekhuizen (Ac. 206-387).

Nomada striata [GK]

Op 12 juli een vrouw op de Remmerdense hei bij Elst (Utrecht) (Ac. 164-444).

Xylocopa violacea [CL]

Een vrouw van de blauwzwarte houtbij op 21 mei in Vogelwaard (Ac. 55,93-371,741).

Andrenidae – zandbijen

Andrena chrysoceles [SvdE]

Een man op 22 april op Texel, De Cocksdorp,

Dorpzicht (Ac. 120,96-574,17), nieuw voor de Waddeneilanden.

Andrena helvola [SvdE, NH]

Een man op 4 mei in Katshaar, Schans (Ac. 252,042-520,885). Op 21 april twee mannen in de Vlindertuin Groene Voet in Alkmaar (Ac. 112.3-519.7) en op 24 april één vrouwtje en drie mannetjes in Vlindertuin Oosterhout te Alkmaar (Ac. 112.1-515.3).

Andrena nitidiuscula [GK]

Op 6 juli een man op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).

Andrena pilipes [CL]

Op 11 juni een vrouw in Bath, oost van de spuikom (Ac. 74,66-379,225), na lange tijd weer eens in Zeeland gevonden.

Andrena trimmerana [BvP]

Een vrouw op 5 juli op braam Rammekensweg, Ritthem (Ac. 33,9-386,5) (Fig. 4).

Figuur 4. *Andrena trimmerana* vrouw op braam. Foto Pieter van Breugel.

Andrena varians [GK]

Op 25 mei een vrouw op landgoed Noordhout bij Maarn (Ac. 151-453).

Andrena viridescens [GK]

Op 12 mei een vrouw en een man op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).

Halictidae – groefbijen

Halictus scabiosae [SJ]

In de Groenlanden bij Ooij (Ac. 190/191-430) op 3 juli een vrouw en op 25 juli 3 vrouwens, in de Gendtsche Polder (Ac. 195-431) op 24 juli 2 vrouwen en een man. (Zie ook HymenoVaria 17 pag 47).

Lasioglossum quadrinotatum [SJ]

Op 23 juli een man aan een bosrand in het Bergherbos (Ac. 211,5-433,9).

Lasioglossum rufitarse [GK]

Op 25 juni een man op landgoed Bornia bij Driebergen (Ac. 148-453).

Colletidae – korttongbijen

Colletes marginatus [GK]

Op 30 mei een man op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319).

Hylaenus paulus [GK, KP]

Op 12 mei een vrouw en op 6 juli een man op het Zinkwitterrein in Maastricht (Ac. 177-319). Een vrouw op 11 juli in de Meertensgroeve (Ac. 196-315).

Hylaenus pectoralis [WdA]

Op 12 juli vier vrouwen en drie mannen: Braakman-Noord (Ac. 39,1-371,9).

Hylaenus pictipes [KP]

Een vrouw op 15 augustus in Houthem (Ac. 183-320).

Hylaenus rinki [SJ, SvdE]

In de Weerribben (Ac. 192-533) een vrouw op 6 juli. En een vrouw op 1 augustus in een kleurval op Texel, De Muy, Buiten Muy (Ac.114,7-571,2).

Ichneumonidae

Ectopoides brevicornis [WdA]

Op 30 juli een vrouw in mijn tuin in Koudekerke (Ac. 28,29-389,61).

Eurytomidae - kraagwespen

Eurytoma heriadi [WdA]

In juli enkele tientallen exemplaren in mijn tuin in Koudekerke (Ac. 28,28-389,60), waar ze sedert 2015 voorkomen.

Leucospidae

Leucospis dorsigera [KP]

Een exemplaar in de Curfsgroeve (Ac. 181-320) op 20 juni.

Literatuur:

- Megens, P., 2019. Remigratie? – HymenoVaria 17: 53-54.
 Smit, J., 2018. Goed en slecht nieuws over *Nomada baccata*. – HymenoVaria 17: 44.
 Smit, J., 2018. De breedbandgroefbij *Halictus scabiosae* in opmars. – HymenoVaria 17: 47.